08/02/2023

Честваме празника на св. Теодор Стратилат

Великомъченик Теодор, родом от град Евхаита, живял в началото на IV век през времето на императорите Константин и Ликиний и се славел в страната със своите добродетели, мъдрост, красота и храброст. Той бил назначен за стратилат (воевода) в град Ираклия, близо до Черно море. Теодор мъдро управлявал поверения му град и мнозина, като виждали добродетелите му, приемали християнската вяра.

Това станало известно на император Линикий, който управлявал източната част на Римската империя, където се намирал град Ираклия. Макар в първите години на царуването си Линикий да издал заедно с Константин няколко указа в полза на християните, в душата си той мразел християните и по-късно строго ги преследвал. Като чул, че Теодор привлича мнозина към Христа, императорът изпратил да го доведат при него в Никодимия. Скривайки своя гняв, Линикий поръчал на пратениците да се отнесат ласкаво с Теодор. Те казали на воеводата: „Дойди в Никодимия при царя. Той те обича, защото много е слушал за твоята храброст и мъдрост и много желае да те види, за да те награди с дарове и почести“.

Теодор лесно разбрал коварството и какво го очаква. Той не се страхувал да умре за своята вяра, но искал да приеме мъченичество в своя град, за да може с примера си да утвърди във вярата новопокръстените. Затова той написал писмо на царя и го помолил сам да дойде в Ираклия. Линикий се

съгласил. Придружен от дворцови сановници и много войници, той тръгнал за Ираклия, като заповядал да вземат и златните му и сребърни идоли.

Същата тая нощ чудно видение предсказало на Теодор, че е близко времето на неговия подвиг. Във време на молитва изведнъж небесна светлина го осияла и той чул глас да му говори: „Дерзай, Теодоре, Аз съм с тебе!“ Теодор разбрал, че скоро ще трябва да страда за името Христово и сърцето му се изпълнило с радост.

Между това царят наближавал до града. Теодор влязъл в стаята си и усърдно се молел на Бога така:

„Господи Боже истинний, Който не лишаваш от Твоята помощ онези, които се уповават на Тебе. Покажи ми Твоята милост и ме запази от изкушенията на врага. Укрепи ме и дай ми сила мъжествено да стоя за Твоето име и, ако е нужно, да положа живота си за Тебе, Който се умрял за нашето спасение“.

Укрепен чрез молитва, Теодор се облякъл в хубава премяна, качил се на кон и излязъл с граждани и войници да посрещне царя, комуто се поклонил. Линикий при звука на музика от тръби и литаври влязъл тържествено в града.

На другия ден царят седнал на престол, приготвен за него на площада сред града. Оръженосци и велможи го окръжили. Той се обърнал към Теодор с похвала за мъжеството му, за мъдростта на неговите разпореждания и за реда, който намерил в града. След това той го поканил да принесе жертва на боговете пред народа. Теодор помолил царя да отложи това жертвоприношение с два дни и през туй време да му позволи да вземе идолите при себе си в къщи. Линикий се съгласил: отнесли златните и сребърните истукани в дома на воеводата Теодор, който в същата нощ ги раздробил на части и ги раздал на сиромаси.

След два дена царят събрал отново народа на площада и казал на Теодор: „Мъдри Теодоре, любими наш воеводо, ето настана денят за празненство и жертвоприношение. И тъй, принеси жертва на боговете, та целия народ, като види твоето благочестие, да им служи с по-голямо усърдие!“

Преди Теодор да успее да отговори на царя, един от войниците се приближил до Линикий и му казал:

– Господарю, лъже те воеводата. Аз вчера видях златна глава на един от идолите у един бедняк, който ми каза, че я получил от Теодор.

Царят бил тъй поразен от това известие, че дълго в недоумение мълчал.

– Тоя войник говори истината – казал Теодор. – Аз действително строших твоите богове и добре сторих. Как могат те да ти помогнат, когато сами не можаха да се спасят от разрушение?

Дълго Линикий не могъл от гняв да произнесе ни една дума. Но най-после избухнал със страшни заплахи срещу Стратилата. Линикий заповядал жестоко да бият Теодора с волски жили и присмивайки се над неговите страдания, казвал му: „Е, какво, Теодоре, избави ли те твоят Бог?“

Теодор спокойно отговорил: „Прави каквото искаш. Ни скръб, ни страдания, ни самата смърт няма да ме разлъчат от Христовата любов“.

Линикий не могъл да разбере, че Бог невидимо, но с всемогъща сила помагал на страдащия за Неговото име. В яростта си царят заповядал да бият Теодора с оловени пръчки, да го обгарят с огън, с остри керемиди да трият раните му. След дълги изтезания затворили го в тъмница за пет дни без хляб и вода.

Между това Линикий заповядал да приготвят кръст и след пет дни завел мъченика от тъмницата, за да бъде разпнат. Приковали ръцете и нозете му на кръста и войниците, по повеля на Линикий, стреляли в лицето му и му изболи очите.

При страданията на Теодор присъствал верният му служител Авгар, който записвал всичко, що ставало. Виждайки господаря си как изнемогва, той с плач паднал при нозете му, молейки го да му даде благослов и да му каже последна дума. „Авгаре – казал му мъченикът – запиши всички мои страдания и деня на моята смърт!“ След това той се обърнал с молитва към Господа и излял пред Него скръбта на душата си, която изнемогвала от страдания.

„Господи – казвал той, – с рани покриха тялото ми, избодоха очите ми, цялата ми плът е раздробена и само кости висят на тоя кръст… Помени ме, Господи, който страдам за Твоето име, и приеми моя дух“.

Теодор свършил мъченичеството си чрез посичане с меч.

Страданията на светия великомъченик и неговата твърда вяра станали причина да приемат християнската вяра много жители на града и много войници.

dobrotoliubie.com